

Manifiesto por una democratización urgente y real de las instituciones culturales

La inflexión del 92 dio a la cultura un gran protagonismo en las políticas públicas de Barcelona. Uno de sus resultados positivos ha sido la creación de una red de instituciones culturales que, con su fuerte presencia en la ciudad, constituyen un importante patrimonio ciudadano, no de los partidos políticos ni de un determinado sector.

Tres instituciones en particular han destacado por su impacto en la ciudad y su proyección internacional: la Fundació Tàpies, el CCCB y el MACBA, que han funcionado como un verdadero servicio público. Los sólidos programas de exposiciones, el debate y la educación, junto a la cooperación con agentes sociales diversos, constituían una trama indisociable cuyo papel en la ciudad ha sido el de contribuir a la emancipación crítica de la ciudadanía y no a la mera gobernanza de la sociedad. Sin embargo, en pleno siglo XXI, la tendencia a instrumentalizar los centros culturales parece ser un mal endémico.

Al repunte de una política cultural corporativa y parroquial que aspira a monopolizar el debate público, utilizando los museos como escaparate y propaganda partidista, se suma la creciente captura regresiva de las políticas culturales por las guerras identitarias. Los recortes en los presupuestos culturales públicos de los últimos siete años han profundizado la precariedad estructural que está asfixiando la posibilidad de sostener proyectos institucionales significativos y transformadores.

El espacio para la institucionalidad cultural democrática se empequeñece. El reciente cambio en la dirección del CCCB por cargos de partido; el golpe de mano en el MACBA, dado con nula transparencia; las convocatorias de concursos para la dirección de museos y centros de arte, en las que se privilegia de manera equívoca el perfil local del director y cuyos jurados, de composición dudosa, son meramente consultivos y dejan las decisiones finales en manos de los cargos políticos —siendo ahora el MACBA el último ejemplo escandaloso— son algunos síntomas de la tendencia irrefrenable a vaciar los centros culturales de su responsabilidad intelectual.

Los profesionales de la cultura verdaderamente comprometidos con un proyecto democrático, emancipador y progresista no podemos quedarnos de brazos cruzados. Ante el actual estado de emergencia, debemos dejar a un lado la diversidad de criterios para afirmar que sólo son posibles nuestras diferencias si se garantiza la existencia de unas instituciones culturales democráticas que funcionen con autonomía y rigor al servicio de la sociedad. Hoy más que nunca es necesaria una amplia movilización de los intelectuales y trabajadores culturales frente al proceso de aculturación que está promoviendo la actual tecnocracia dirigente.

No podemos ser cómplices de la desertización cultural de Barcelona. El capital cultural público acumulado está siendo dilapidado. Recuperemos las instituciones, salvémoslas de la regresión, del control partidario y del abandono.

Barcelona, 18M. Día Internacional de los Museos.

Manifest per una democratització urgent i real de les institucions culturals.

La inflexió del 92 va donar a la cultura un gran protagonisme en les polítiques públiques de Barcelona. Un dels seus resultats positius ha estat la creació d'una xarxa d'institucions culturals que, amb la seva forta presència a la ciutat, constitueixen un gran patrimoni ciutadà, no dels partits polítics ni d'un determinat sector.

Tres institucions en particular han destacat pel seu impacte a la ciutat i la seva projecció internacional: el CCCB, la Fundació Tàpies i el MACBA, les quals han funcionat com un veritable servei públic. La solidesa dels seus programes d'exposicions, el debat i l'educació, amb la interacció amb agents socials diversos han constituït una trama indissociable el paper de la qual ha estat el de contribuir a l'emancipació crítica de la ciutadania i no a la mera governança de la societat. No obstant això, en ple segle XXI, la tendència a instrumentalitzar les institucions culturals sembla ser un mal endèmic.

Al repunt d'una política cultural corporativa i parroquial que aspira a monopolitzar el debat públic, utilitzant els museus com a aparador i propaganda partidista, es suma la creixent captura regressiva de les polítiques culturals per les guerres identitàries. Les retallades als pressupostos culturals públics dels últims set anys hi han aprofundit la precarietat estructural que està asfixiant la possibilitat de sostenir projectes institucionals significatius i transformadors.

L'espai per a la institucionalitat cultural democràtica s'empetiteix. El recent canvi en la direcció del CCCB per càrrecs de partit; el cop de mà en el MACBA, assestat amb nul·la transparència; les convocatòries de concursos per a la direcció de museus i centres d'art en els que es privilegia de manera equívoca el perfil local del director, i els jurats dels quals, de composició dubtosa, són merament consultius deixant les decisions finals en mans dels càrrecs polítics -essent ara el MACBA l'últim exemple escandalós- són alguns símptomes de la tendència irrefrenable a buidar els centres culturals de la seva responsabilitat intel·lectual.

Els professionals de la cultura realment compromesos amb un projecte democràtic, emancipador i progressista, no podem restar callats i quedar-nos de braços creuats. Davant l'actual estat d'emergència hem de deixar a un costat la nostra diversitat de criteris per afirmar que les nostres diferències solament són possibles si es dona garantia a l'existència d'unes institucions democràtiques que funcionin amb autonomia i rigor al servei de la societat. Avui més que mai és necessària una àmplia mobilització dels intel·lectuals i treballadors culturals enfront del procés d'aculturació que està promovent l'actual tecnocràcia dirigent.

No podem ser còmplices de la desertització cultural de Barcelona. El capital cultural públic acumulat està sent dilapidat. Recuperem les institucions, salvem-les de la regressió, del control partidari i de l'abandó.

Barcelona, 18M. Dia Internacional dels Museus.